Lisdeksamfetamiini, kapseli (Elvanse®, Elvanse Adult®)

Käyttöaihe

Aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriön (ADHD) hoito. Lääkehoidon tavoitteena on lievittää oireiden aiheuttamaa haittaa ja parantaa toimintakykyä. Hoidolle kannattaa asettaa konkreettinen tavoite, jotta hoidon onnistumista voidaan mitata. ADHD:n asianmukainen hoito voi parantaa merkittävästi opiskelu-, työ- ja toimintakykyä.

Vaikutustapa

Lisdeksamfetamiini (aihiolääke) on keskushermostoa stimuloiva lääkeaine, joka muuttuu elimistössä aktiiviseksi deksamfetamiiniksi (vastaa lääkevaikutuksesta). Se vapauttaa elimistössä adrenaliinia, noradrenaliinia ja dopamiinia, mistä seuraa oireita lievittävät vaikutukset (mm. tarkkaavuuden ja keskittymiskyvyn parantuminen, impulsiivisuuden väheneminen).

Lääkkeen vaikutukset ilmenevät yleensä nopeasti, noin 30–60 minuutin kuluttua lääkkeen ottamisesta. Lääkkeen vaikutusaika on noin 10–12 tuntia.

Annostus

Lääkärin ohjeen mukaan. Annostus vaihtelee yksilöllisen vasteen mukaan. Lääkehoito aloitetaan pienellä annoksella ja tarpeen mukaan annosta nostetaan vähitellen.

Lääkehoito toteutetaan pienimmällä mahdollisella vuorokausiannoksella, jolla saavutetaan riittävä oireiden hallinta. Pitkäaikaisen käytön lopetus voi olla hyvä tehdä asteittain annosta pienentäen, lääkärin ohjeen mukaan.

Lääkkeen ottaminen

Kapseli otetaan kerran vuorokaudessa aamuisin ruuan kanssa tai tyhjään mahaan. Vältä annoksen ottamista iltapäivällä, koska se saattaa aiheuttaa unettomuutta. Kapseli nielaistaan kokonaisena veden kanssa.

Tarvittaessa kapseli voidaan avata ja sekoittaa koko kapselin sisältö ruokalusikalliseen kylmää pehmeään ruokaan (esim. jogurtti, omenasose) tai lasilliseen vettä hyvin sekoittaen. Koko seos on nautittava heti, eikä sitä saa säilyttää myöhempää käyttöä varten.

Tämä lääke on reseptilääke, joka on tarkoitettu vain sinun henkilökohtaiseen käyttöösi.

Jos unohdat ottaa lääkkeen

Jos annos unohtuu, odota seuraavaan päivään ja ota annos tavanomaiseen aikaan. Älä ota kaksinkertaista annosta korvaamaan unohtunutta annosta.

Käytössä huomioitava

- Lääkehoidon aikana tulee välttää alkoholin käyttöä, sillä yhteiskäyttö saattaa pahentaa keskushermostoon kohdistuvia haittavaikutuksia.
- Lääkitys saattaa vaikuttaa ajokykyyn tai koneiden käyttökykyyn (huimaus, uneliaisuus, näköhäiriöt). Noudatettava varoivaisuutta, kunnes lääkkeen yksilöllinen vaikutus ajokykyyn on selvillä.
- Lääkehoidon aikana tulee seurata hoitovastetta, verenpainetta ja sykettä, painoa, ruokahalua ja psyykkistä vointia.
- Lääke saattaa aiheuttaa positiivisen tuloksen huumetesteissä, esimerkiksi urheilun yhteydessä tehtävissä testeissä.

Haittavaikutukset

- Kuten kaikki lääkkeet, tämäkin lääke voi aiheuttaa haittavaikutuksia. Kaikki eivät kuitenkaan niitä saa. Mahdolliset haittavaikutukset ilmenevät usein lääkehoidon alussa ja ne saattavat lievittyä tai hävitä kokonaan lääkehoidon jatkuessa.
- Tavallisia haittavaikutuksia ovat ruokahaluttomuus, univaikeudet, suun kuivuminen, päänsärky, vatsakivut ja painonlasku. Muita mahdollisia haittoja ovat rytmihäiriöt, sydämentykytys, ripuli, pahoinvointi, hikoilu, äkilliset lihasnykäykset, levottomuus ja ahdistuneisuus.

Milloin yhteys hoitavaan tahoon? (Hätätilanteessa soitto 112)

- Jos oireet eivät lievene, vaikka lääkettä on käytetty kuukauden ajan annosta säätäen.
- Jos oireet pahenevat tai ilmenee vakavia haittavaikutuksia (mainittu pakkausselosteessa).
- Mikäli ilmenee sydänoireita (esim. rintakipu, pyörtyily, hengenahdistus), psykoottisia oireita tai maniaa.

Yhteisvaikutukset

- Kaikkien muiden lääkkeiden, luontaistuotteiden ja ravintolisien samanaikaisesta käytöstä on keskusteltava lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa.
- C-vitamiini ja hedelmämehut voivat heikentää lääkkeen imeytymistä.